

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної

Ц.В. Михальченко

07 вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА

Ступінь бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

2023 – 2024 навчальний рік

Робота програми навчальних дисциплін «Технічній роботі гурторгано для студентів
спеціальності 013 Початкова освіта.

Розробник: Писовська Тетяна Адамівна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти,
кандидат педагогічних наук. (Писовська Т. А.)

Робота програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від «29» серпня 2023 р. №1

Зав.дувом кафедри (Нимченко С. І.)

«29» серпня 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА» складена Лісовською Т.А. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта.

Програма спрямована на ознайомлення студентів з теоретичними, методичними та правовими основами, метою, змістом та особливостями діяльності гувернера, специфікою освітньо-виховної роботи гувернера в сім'ї, на основі активізації, узагальнення, систематизації та інтеграції набутих раніше у ході вивчення інших навчальних дисциплін знань, умінь і навичок формування професійних компетенцій і компетентностей гувернера з метою їх ефективного використання у процесі виконання професійних обов'язків гувернера.

Ключові слова:

Гувернер, технології роботи гувернера, технології гувернерської системи виховання й навчання, формування гувернерських професійно педагогічних компетенцій, домашня освіта, урок, екскурсія, позаурочний, спілкування.

ABSTRACT

The study program of the variable educational discipline «TECHNOLOGY OF GOVERNOR WORK» was compiled by Breslavska G.B. in accordance with the educational and professional training program for bachelors in the specialty 013 Primary education.

The program aims to acquaint students with the theoretical, methodological and legal foundations, purpose, content and features

activities of the governor, the specifics of the educational work of the governor in the family, based on the activation, generalization, systematization and integration of the knowledge, skills and abilities acquired earlier during the study of other educational disciplines, the formation of professional competences and competences of the governor with the aim of their effective use in the implementation process professional duties of the governor.

Key words:

Governor, technologies of the governor's work, technologies of the governor's education and training system, formation of the governor's professional and pedagogical competencies, home education, lesson, excursion, extracurricular, communication.

**1. Опис навчальної дисципліни.
Денна форма навчання**

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	013 Спеціальність: Початкова освіта Освітньо-професійна програма: Початкова освіта	<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 180		6-й
	Ступінь: бакалавра	<i>Лекції</i>
		36 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		54 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		90 год.
Платформа Moodle: http://moodle.mdu.edu Платформа Classroom: https://classroom.google.com		Вид контролю: екзамен

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять досамостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання

– 90 год. – аудиторні заняття, 90 год. – самостійна робота (50 % / 50 %).

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою є ознайомлення студентів із генезою виникнення та розвитку гувернерства в Україні, забезпечення професійної компетентності студентів у сфері соціальної роботи з дітьми і дорослими.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення студентів з етапами розвитку гувернерства, починаючи від його витоків і завершуючи специфікою сьогодення.
- ознайомлення з життєтворчістю педагогів та вчених, які відомі як видатні гувернери.
- вивчення і аналіз гувернерських виховних і навчальних систем.
- Ознайомлення студентів з особливостями соціально-педагогічної роботи гувернера в сім'ї, з дітьми різних вікових груп, з методиками підготовки дитини до школи, методиками індивідуального виховання.
- опанування формами та методами педагогічної роботи гувернера в сім'ї.

Навчальна дисципліна складається з 6 кредитів.

Очікувані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- чинники відновлення професії «гувернер» в соціальному середовищі сучасної України;
- законодавчу базу діяльності гувернера в родині;
- світовий досвід становлення, розвитку традиційної системи домашнього виховання;
- вміння та навички, які необхідні для професійної діяльності;
- технологію вивчення особистості дитини, членів родини, оточуючого середовища, батьків.

вміти:

- використовувати наукові методи дослідження в діяльності гувернера;
- визначати стиль поведінки, взаємовідносин, можливостей коригування батьківського піклування;
- підготувати та організувати проведення першого знайомства, адаптаційного періоду соціального гувернера в сім'ї;
- використовувати комплексні ігрові методики в процесі виховання та коригування особистісного росту дитини;
- виявляти виховний рівень життєдіяльності родини;
- розробляти сценарії сімейних свят;
- виявляти здатність дитини до навчання в школі, сім'ї.

Курс «Технології роботи гувернера» спрямований на формування у студентів таких професійних компетентностей:

Програмні результати навчання:

ПРН -5 Знати методичні системи навчання учнів освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН - 8 Вміння володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів та їх врахування в освітньому процесі.

ПРН - 10 Здатність моделювати процес навчання учнів початкової школи з певного предмету: розробляти проекти уроків та / або їх фрагменти, методика роботи над окремими видами завдань.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійно-педагогічній діяльності у галузі початкової освіти.

І. Загальнопредметні:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійно-педагогічній діяльності у галузі початкової освіти.

ЗК-2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування із представниками інших професійних груп різного рівня (*соціальна компетентність*).

ЗК-4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (*лідерська компетентність*).

ЗК-5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (*підприємницька компетентність*).

ЗК-6. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною (за потреби – іншою) мовою усно та письмово.

ІІ. Фахові:

СК-1. Мовно-комунікативна компетентність.

1.1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.

1.2. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

СК-2. Предметно-методична компетентність.

2.1. Здатність здійснювати аналіз нормативних документів, що регламентують початкову освіту; та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмета / освітньої галузі відповідно до Державного стандарту початкової освіти.

2.2. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

2.3. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності.

2.4. Здатність здійснювати інтегроване навчання.

2.5. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.

СК-3. Інформаційно-цифрова компетентність.

3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

3.2. Здатність ефективно використовувати наявні електронні ресурси та цифрові технології в освітньому процесі.

СК-4. Психологічна компетентність.

4.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

4.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, Я-ідентичності.

4.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

4.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен буде відчувати себе її частиною.

СК-5. Емоційно-етична компетентність.

5.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

5.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

5.3. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

5.4. Здатність до ефективного використання виховного потенціалу уроків та інших видів занять; формування навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, поваги та толерантного ставлення до інших, до попередження та протидії булінгу.

СК-6. Компетентність педагогічного партнерства.

6.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

6.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

6.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК-7. Інклюзивна компетентність.

7.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

7.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

7.3. Здатність забезпечувати в інклюзивному освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК-8. Здоров'язбережувальна компетентність.

8.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

8.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

8.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

8.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

8.5. Надавати методичну допомогу учасникам освітнього процесу.

СК-9. Проєктувальна компетентність. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

СК-10. Прогностична компетентність.

10.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

10.2. Здатність планувати освітній процес.

СК-11. Організаційна компетентність.

11.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів.

11.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

СК-12. Оцінювально-аналітична компетентність.

12.1. Здатність оцінювати результати навчання учнів.

12.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів.

12.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

СК-13. Інноваційна компетентність.

13.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.

13.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

13.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

СК-14. Здатність до навчання впродовж життя. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку упродовж життя.

СК-15. Рефлексивна компетентність.

15.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

15.2. Здатність до рефлексії та коригування освітнього процесу на основі врахування індивідуальних і вікових особливостей, навчальних досягнень здобувачів початкової освіти.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1.

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГУВЕРНЕРСТВА В ЯК ОСОБЛИВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.

Тема 1 Генезис і розвиток гувернерства як системи формування особистості в умовах альтернативної освіти .

На основі опрацювання наукових джерел дослідити гувернерство в найдавніші часи. Гувернерство в Стародавній Греції. Спартанська і афінська системи виховання. Філософи - гувернери. Гувернерство в Римі. Гувернерство в країнах Стародавньої Азії та Сходу. Гувернерство у східних слов'ян. Релігійно -церковне виховання в епоху середньовіччя. Лицарське виховання. Гувернерство на території Київської Русі. Й.Г. Песталоцці, І. Кант, Й.Ф.Герbart, Ф. Фребель, А. Дістервег, Г. Спенсер. Розкрити розвиток освіти в Російській Імперії. Система І.І. Бецького. Обов'язки гувернера. Поділ гувернерів на домашніх наставників і домашніх вчителів.. Проаналізувати особливості гувернерства в Російській Імперії в 19 столітті. Обґрунтувати розвиток гувернерства в соціалістичних країнах. Гувернерство в роки перебудови. Педагоги -новатори. Здобуття Україною незалежності, відродження гувернерства .

Тема 2 Відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища в Україні

Актуальність виникнення гувернерства в Україні. Офіційне визнання гувернерства як педагогічного явища, інтенсивне поширення його в Україні. Термінологічно- понятійний апарат курсу «соціальне гувернерство». Закони України «Про освіту» , узаконення освіти в родині. Сутність поняття сімейний педагог (гувернер), організаційно- педагогічні засади діяльності педагога-гувернера. «Гувернерська» система формування особистості як форма індивідуального виховання і навчання дітей. Нові тенденції щодо експериментального введення «дошкільної освіти» як ефективного засобу вирівнювання стартових можливостей дітей, що ідуть у перший клас. Нормативно-правова база, її суспільне значення

Кредит 2

Тема 3 Педагогічний комплекс умов підготовки в Україні гувернерів для сучасних потреб домашнього навчання і виховання дитини

Основні чинники відновлення професії гувернера у соціальному середовищі сучасної України. Загальні вимоги до соціального гувернера як спеціаліста, орієнтованого на роботу в умовах сім'ї. Професійна придатність, практичні навички та практико-технологічні вміння і навички. Специфіка організації індивідуальної роботи з дітьми та її особливості. Аналіз проблем щодо науково-методичного та практико-освітнього забезпечення ефективності діяльності гувернерів. Підготовка і перепідготовка кадрів цієї категорії.

Тема 4. Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера.

Психолого-педагогічні особливості навчально-виховної діяльності гувернера. Основні функції соціального гувернера. Методи та прийоми соціально-педагогічної діяльності гувернера в сім'ї. Використання методів діагностики. Етичні цінності та принципи соціально-педагогічної роботи гувернера в сім'ї. Комунікативні професійно значущі якості гувернера. Психолого-педагогічні основи організації роботи гувернера з дітьми різних вікових груп. Загальні психолого-педагогічні основи роботи гувернера. Закономірності та фактори розвитку дитини. Поняття про «зону найближчого розвитку»

та сенситивні періоди розвитку. Ампліфікація. Специфіка роботи гувернера: з дошкільниками; з молодшими школярами; з дітьми середнього шкільного віку. Режим дня в умовах сім'ї

Кредит 3.

ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА У СІМ'Ї

Тема 5. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців

Сім'я як найперше соціально-педагогічне виховання й розвитку дитини. Гуманізація педагогічного процесу сьогодення. Мета домашньої освіти та навчання. Основні завдання і зміст виховання дітей у сучасних умовах. Суть поняття «виховний потенціал сім'ї». Труднощі і помилки у сімейному вихованні. Їх причини і шляхи запобігання. Особливості роботи гувернера в контексті вимог, обумовлених особливостями сім'ї, домінуючими сімейними відносинами, розвитком соціуму. Неоднозначність поглядів учених на визначення типології сім'ї, ознайомлення студентів із загальноприйнятими. Історичні зміни сім'ї як соціального інституту, трансформація форм української родини. Типові моделі сучасної сім'ї, функції та характерні риси українців. Основні завдання і зміст сімейного виховання дітей у сучасних умовах. Особливості соціальної роботи з різними типами сімей. Дотримання прав дитини в процесі життєдіяльності родини. Соціально-правова захищеність дитини і гувернера.

Тема 6. Проблеми психологічної адаптації гувернера в сім'ї

Соціально-психологічна адаптація до професійної діяльності. Поняття адаптації. Діяльність. Професійна діяльність. Шляхи підвищення адаптаційних можливостей для оптимізації професійної діяльності. Питання оптимізації діяльності гувернера в сім'ї. Психологічна позиція; професійна роль і гра. Психологія спілкування. Комунікативні здібності гувернера. Невербальні засоби спілкування. Взаємини гувернера з членами родини дитини: взаємини гувернера з членами родини дитини, особливості спілкування; основи етики та етикету, дотримання правил професійної етики; перша бесіда з батьками при працевлаштуванні; вивчення сім'ї очима дитини (тест «Моя сім'я»); діагностика членів родини (тест Рене Жіля «Типи родин»). Відпрацювання навичок самоаналізу. Поняття самоаналізу. Питання психогігієни праці гувернантки: як запобігти втомі і роздратуванню; як оптимізувати прийняття рішення; як навчитися бути оптимістом та т.ін. Стрес. Види стресу. Прийоми запобігання стресу. Методи професійного самовдосконалення. Питання методики професійного самовдосконалення. Психотренінг. Психогімнастика.

КРЕДИТ 4 ПРАВОВИЙ СТАТУС ГУВЕРНЕРА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, В СИСТЕМІ ОСВІТИ, ІНСТИТУЦІЯХ СІМЕЙНОГО ТИПУ.

Тема 7 Законодавча база діяльності гувернера

Законодавча база діяльності соціального гувернера. Конвенція ООН про права дитини. Вибіркові статті Конституції України. Закон України «Про охорону дитинства». Закон України «Про дошкільну освіту»

Тема 8 Охорона праці. Безпека гувернера і дитини.

Соціально-психологічна адаптація до професійної діяльності. Поняття адаптації. Діяльність. Професійна діяльність. Шляхи підвищення адаптаційних можливостей для оптимізації професійної діяльності. Питання оптимізації діяльності гувернера в сім'ї. Психологічна позиція; професійна роль і гра. Психологія спілкування. Комунікативні здібності гувернера. Невербальні засоби спілкування. Взаємини гувернера з членами родини дитини: взаємини гувернера з членами родини дитини, особливості спілкування; основи етики та етикету, дотримання правил професійної етики; перша бесіда з батьками при працевлаштуванні; вивчення сім'ї очима дитини (тест «Моя сім'я»); діагностика членів родини (тест Рене Жіля «Типи родин»). Відпрацювання навичок самоаналізу. Поняття самоаналізу. Питання психогігієни праці гувернантки: як запобігти втомі і роздратуванню; як оптимізувати прийняття рішення; як навчитися бути оптимістом та т.ін. Стрес. Види

стресу. Прийоми запобігання стресу. Методи професійного самовдосконалення. Питання методики професійного самовдосконалення. Психотренінг. Психогімнастика. Правові та організаційні основи охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України, Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», Основи законодавства України про охорону здоров'я. Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Тривалість робочого дня працівників. Колективний договір, його укладання і виконання. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Алкоголізм і безпека праці. Професійні захворювання. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, методико-профілактичні. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Основи безпеки праці привиконанні робіт за професією «Гувернер». Загальні питання безпеки праці. Основні небезпеки під час робіт за професією «Гувернер».

КРЕДИТ 5 ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА

Тема 9. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.

«Будинок вільної дитини» М. Монтесорі. Життєвий шлях М. Монтесорі і розвиток її педагогічної системи. Концептуальні засади педагогічної технології «Будинок вільної дитини» Марії Монтесорі. Особливості змісту педагогічної технології «Будинок вільної дитини» Марії Монтесорі. Матеріали для вправ у повсякденному житті та вироблення навичок соціальної поведінки. Матеріали для вправ на розвиток сенсорики (сенсорні матеріали). Матеріали для вправ на розвиток мовлення, навичок письма, читання, математичних уявлень. Матеріали для вправ із розділу «Космічне виховання». Креативно-інтелектуальні тренінги І.А. і О.О. Барташнікових. Система тренування інтелектуальних здібностей дитини І.А. і О.О. Барташнікових. Особистісні особливості дітей з різними рівнями інтелекту і творчих здібностей. Системи інтелектуальних ігор: розвиток сенсорних здібностей і пам'яті; розвиток уваги та навиків навчальної діяльності; розвиток наочно-образного та логічного мислення; розвиток уяви та творчих здібностей; як навчити дитину читати. Технологія раннього навчання М. Зайцева. Концептуальні засади технологій раннього навчання М. Зайцева. Мета та завдання технологій раннього навчання М. Зайцева. Особливості змісту педагогічних технологій М. Зайцева. Кубики М. Зайцева, гра «Столик – мільярдер». Особливості змісту. Особливості методики. Концептуальні положення технології формування та розвитку творчої особистості учня початкових класів.

Тема 10. Особливості роботи гувернера з дітьми різних вікових категорій

Специфіка організації роботи соціальних гувернерів, основні види та її особливості. Формування “я-концепції” соціального гувернера. Пріоритетні гувернерські методики навчання і виховання дитини в домашніх умовах. Дослідно-педагогічна робота соціального гувернера з використанням методики М. Монтесорі — в період короткотермінового перебування в сім'ї; в організації роботи дитячого готелю; роботи повного дня в сім'ї. Ознайомлення з теоретично-експериментальними підходами створення моделей системи сімейного виховання і технологіями індивідуального розвитку дошкільників у домашніх умовах в Україні: «Школа — сім'я»; «Сім'я та обдаровані діти», «Валеологічної гувернерської системи», «Колекційної гувернерської системи освіти». Визначення індивідуальних особливостей дитини на основі порівняння загальних психолого-педагогічних характеристик, а також стабільних і нестабільних новоутворень в її характері та поведінці. Застосування технологій індивідуального розвитку дошкільників в домашніх умовах. Характеристика індивідуальної адаптивної програми підготовки дитини до школи: її варіанти та етапи реалізації.

КРЕДИТ 6. ПСИХОЛОГІЧНО - ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА

Тема 11. Професійно значимі та особистісні риси гувернера

Функції гувернера: діагностична; прогностична; соціалізуюча; виховна; освітня; комунікативна; попереджувально-профілактична; організаторська; консультативна; охоронно-захисна; корекційно-реабілітаційна; соціально-терапевтична; посередницька.

Професіограма гувернера. (Життєва позиція: загальна культура; педагогічна спрямованість; моральні якості; дидактичні здібності; вольові якості; ексклюзивно-мовленнєві здібності; організаторські здібності; комунікативні здібності; перцептивні здібності; креативність; сугестивні здібності; рівень знань; особливості уваги; зовнішні дані). Психолого-педагогічні особливості освітньої діяльності гувернера. Педагогічна творчість гувернера.

Тема 12. Профілактика професійного вигорання гувернера.

Феномен «професійного вигорання». Прояв «професійного вигорання» у педагогічній діяльності. Профілактика синдрому «професійного вигорання» у педагогів. Методи гармонізації психофізичного стану . Способи саморегуляції...

Програма навчальної дисципліни 3. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7
КРЕДИТ I. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГУВЕРНЕРСТВА В ЯК ОСОБЛИВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.						
Тема 1 Генезис і розвиток гувернерства як системи формування особистості в умовах альтернативної освіти	15	4	4			7
Тема 2 Відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища в Україні	15	2	5			8
Всього за кредит 1	30	6	9			15
КРЕДИТ II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА						
Тема 3 Педагогічний комплекс умов підготовки в Україні гувернерів для сучасних потреб домашнього навчання і виховання дитини.	13	2	4			7
Тема 4. Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера.	17	4	5			8
Всього за кредит 2	30	6	9			15
Кредит III. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА У СІМ'І						
Тема 5. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців	16	4	4			8
Тема 6. Проблеми психологічної адаптації гувернера в сім'ї	14	2	5			7
Всього за кредит 3	30	6	9			15
КРЕДИТ IV. ПРАВОВИЙ СТАТУС ГУВЕРНЕРА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, В СИСТЕМІ ОСВІТИ, ІНСТИТУЦІЯХ СІМЕЙНОГО ТИПУ.						
Тема 7. Законодавча база діяльності гувернера	16	4	4			8

Тема 8. Охорона праці. Безпека гувернера і дитини.	14	2	5			7
Всього за кредит 4	30	6	9			15
КРЕДИТ V ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА						
Тема 9. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	16	4	4			8
Тема 10. Особливості роботи гувернера з дітьми різних вікових категорій	14	2	5			7
Всього за кредит 5	30	6	9			15
КРЕДИТ VI. ПСИХОЛОГІЧНО - ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА						
Тема 11. Професійно значимі та особистісні риси гувернера	16	4	4			8
Тема 12. Профілактика професійного вигорання гувернера.	14	2	5			7
Всього за кредит 6	30	6	9			15
Усього годин:	180	36	54			90

4. Теми лекційних занять

Назви кредитів і тем	Кіл-ть годин
	Л
КРЕДИТ I. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГУВЕРНЕРСТВА В ЯК ОСОБЛИВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.	
Тема 1 Генезис і розвиток гувернерства як системи формування особистості в умовах альтернативної освіти	4
Тема 2 Відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища в Україні	2
Всього за кредит 1	6
КРЕДИТ II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА	
Тема 3 Педагогічний комплекс умов підготовки в Україні гувернерів для сучасних потреб домашнього навчання і виховання дитини.	2
Тема 4. Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера.	4
Всього за кредит 2	6
Кредит III. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА У СІМ'І	
Тема 5. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців	4
Тема 6. Проблеми психологічної адаптації гувернера в сім'ї	2
Всього за кредит 3	6
КРЕДИТ IV. ПРАВОВИЙ СТАТУС ГУВЕРНЕРА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, В СИСТЕМІ ОСВІТИ, ІНСТИТУЦІЯХ СІМЕЙНОГО ТИПУ.	
Тема 7. Законодавча база діяльності гувернера	4
Тема 8. Охорона праці. Безпека гувернера і дитини.	2
Всього за кредит 4	6
КРЕДИТ V ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА	
Тема 9. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	4
Тема 10. Особливості роботи гувернера з дітьми різних вікових категорій	2

Всього за кредит 5	6
КРЕДИТ VI. ПСИХОЛОГІЧНО - ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА	
Тема 11. Професійно значимі та особистісні риси гувернера	4
Тема 12. Профілактика професійного вигорання гувернера.	2
Всього за кредит 6	6
Усього годин:	36

5. Теми практичних занять

Назви кредитів і тем	Кіл-ть годин
	п
КРЕДИТ I. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГУВЕРНЕРСТВА В ЯК ОСОБЛИВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.	
Тема 1 Генезис і розвиток гувернерства як системи формування особистості в умовах альтернативної освіти	4
Тема 2 Відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища в Україні	5
Всього за кредит 1	9
КРЕДИТ II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА	
Тема 3 Педагогічний комплекс умов підготовки в Україні гувернерів для сучасних потреб домашнього навчання і виховання дитини.	4
Тема 4. Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера.	5
Всього за кредит 2	9
Кредит III. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА У СІМ'І	
Тема 5. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців	4
Тема 6. Проблеми психологічної адаптації гувернера в сім'ї	5
Всього за кредит 3	9
КРЕДИТ IV. ПРАВОВИЙ СТАТУС ГУВЕРНЕРА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, В СИСТЕМІ ОСВІТИ, ІНСТИТУЦІЯХ СІМЕЙНОГО ТИПУ.	
Тема 7. Законодавча база діяльності гувернера	4
Тема 8. Охорона праці. Безпека гувернера і дитини.	5
Всього за кредит 4	9
КРЕДИТ V ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА	
Тема 9. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	4
Тема 10. Особливості роботи гувернера з дітьми різних вікових категорій	5
Всього за кредит 5	9
КРЕДИТ VI. ПСИХОЛОГІЧНО - ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА	
Тема 11. Професійно значимі та особистісні риси гувернера	4
Тема 12. Профілактика професійного вигорання гувернера.	5
Всього за кредит 6	9
Усього годин:	54

6. Лабораторні заняття

Робочим планом не передбачено

7. Самостійна робота

Назви кредитів і тем	Кіл-ть
----------------------	--------

	годин ср
КРЕДИТ І. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГУВЕРНЕРСТВА В ЯК ОСОБЛИВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.	
Тема 1 Генезис і розвиток гувернерства як системи формування особистості в умовах альтернативної освіти	7
Тема 2 Відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища в Україні	8
Всього за кредит 1	15
КРЕДИТ ІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА	
Тема 3 Педагогічний комплекс умов підготовки в Україні гувернерів для сучасних потреб домашнього навчання і виховання дитини.	7
Тема 4. Зміст і методика навчально-виховної діяльності соціального гувернера.	8
Всього за кредит 2	15
Кредит ІІІ. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА У СІМ'І	
Тема 5. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців	8
Тема 6. Проблеми психологічної адаптації гувернера в сім'ї	7
Всього за кредит 3	15
КРЕДИТ ІV. ПРАВОВИЙ СТАТУС ГУВЕРНЕРА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, В СИСТЕМІ ОСВІТИ, ІНСТИТУЦІЯХ СІМЕЙНОГО ТИПУ.	
Тема 7. Законодавча база діяльності гувернера	8
Тема 8. Охорона праці. Безпека гувернера і дитини.	7
Всього за кредит 4	15
КРЕДИТ V ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА	
Тема 9. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	8
Тема 10. Особливості роботи гувернера з дітьми різних вікових категорій	7
Всього за кредит 5	15
КРЕДИТ VI. ПСИХОЛОГІЧНО - ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА	
Тема 11. Професійно значимі та особистісні риси гувернера	8
Тема 12. Профілактика професійного вигорання гувернера.	7
Всього за кредит 6	15
Усього годин:	90

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є модульна контрольна робота (тестові завдання)

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти індивідуальні;
- презентації результатів виконаних завдань;
- есе;

- практичні розробки

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни Основними критеріями оцінювання навчальної діяльності студентів з курсу «**Технології роботи гувернера**» є її систематичність, активність і результативність. Показниками систематичності навчальної діяльності є відвідування студентами лекційних, семінарських занять з курсу, та своєчасне виконання навчальних і контрольних робіт. Активність студента на лекційних, семінарських заняттях, визначається якістю підготовки до них і рівнем виконання завдань практичного, творчого характеру. Показником результативності є правильність виконання на практичних заняттях усіх видів робіт (зокрема контрольних) для самостійної роботи, участь у науково-дослідній роботі. Система здійснення контролю. Система контролю за навчальною успішністю студентів передбачає поточний, модульний та підсумковий контроль. Завдання поточного контролю полягає в систематичній перевірці розуміння та засвоєння студентами навчального матеріалу з курсу, якості виконання ними практичних, творчих, пошукових завдань (аудиторних і поза аудиторних), здатності усно чи письмово відтворювати навчальний матеріал. Важливою складовою здійснення поточного контролю є перевірка виконання завдань самостійної дослідницької роботи. Завданням модульного контролю є оцінювання засвоєння студентами частини навчального матеріалу дисципліни, що становить у сукупності завершений навчальний модуль (змістовий модуль).

Здійснення модульного контролю передбачає виконання студентами контрольної роботи, яка включає комплекс тестових завдань з метою перевірки теоретичної підготовки і розв'язання навчально-професійних задач, які дають можливість продемонструвати студентам здатність практично використовувати набуті знання. Завданням підсумкового контролю є підсумкова (тестова) перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу з курсу «**Технологія роботи гувернера**» у початкових класах» та здатність практично використовувати набуті знання при відповідях на питання екзаменаційних білетів.

Студенти з недостатніми (низькими) результатами поточного контролю не допускаються до підсумкового контролю. При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання тем виконання індивідуальних завдань. Зазначені форми контролю та види роботи на семінарських є обов'язковими для всіх студентів. Система оцінювання знань є накопичувальною (складається із суми балів за різними видами здійсненого контролю).

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Зміст курсу поділений на 6 кредитів. Кожний кредит включає в себе лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне,

групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, уміння самостійно опрацьовувати тексти, написання і захист реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

**Критерії оцінювання відповідей на студентів на семінарських заняттях
Враховується:**

1. Рівень осмислення навчального матеріалу;
2. Рівень сформованості аналітичних умінь і концептуальних підходів;
3. Повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
4. Використання додаткової літератури;
5. Порівняння, зв'язок із практикою, висновки.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» – 5	Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.
«Добре» – 4	Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо вираженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
«Задовільно» – 3	Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.
«Незадовільно» – 2	Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Розподіл балів, які отримують студенти

Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 300 до 600 балів (за 6 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 6 крд Поточне оцінювання та самостійна робота	КР	Накопичувальні бали/сума
---	----	--------------------------

T1	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T		600/100
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: індивідуальне, групове і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи, тестовий контроль. Самостійна робота перевіряється шляхом написання реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій.

11. Методи навчання

1) За джерелом інформації:

•Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація. •Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів. II.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчальнопознавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), методи критичного мислення.

12. Рекомендована література

Базова

1. Кобилянська Л.І. Гувернерство як предмет науково-педагогічного аналізу. II Вісник Львівського ун-ту. 2012. Вип. 28. С. 91-99.

2. 5. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля: У 2 частинах : Навчальний посібник.К.: Вища школа, 2006. Ч. 1. 302 с.

3. Маценко Л.М. Методика роботи гувернера : навчально-методичний посібник для підготовки фахівців напряму 0101 – «Педагогічна освіта» зі спеціальності 6.010103 «Соціальна педагогіка». К. : ДАКККіМ, 2010. 242с.

4. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава, 2004. 96 с.

5. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія. К. : МАУП, 2003. 264 с.

6. Сучасні педагогічні технології підготовки майбутніх гувернерів. Л.І Кобилянська - Чернівці: Чернівецький національний університет, 2012.

7. Технологія роботи соціального гувернера: Навчальний посібник / В.І. Леонова. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 244 с.

8. Сарапулова Є. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера. Київ : МАУП, 2003. 262 с.

Додаткова:

1. Гайдукевич В. І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів із дисципліни “Основи соціального гувернерства”. К. : Персонал, 2010.41 с

2. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк, К.І.Волинець; наук. кер. програмою: О.В.Проскура, Л.П.Кочина, В.У.Кузьменко, Н.В.Кудикіна; авт. кол.: Г.В.Беленька та ін. / Мін. осв. і наук., мол. спорту України. Київ. ун-т ім.Б. Грінченка. 3-є вид., доопр. та доп. К.: Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2012. 400 с.
3. Верхоляк М.Р. Теоретико-методичні засади навчально-виховної діяльності соціального гувернера : навч.-метод. посіб. Львів : «Растр-7», 2018. 188 с.
4. Верхоляк М. Р. Особливості роботи соціального гувернера з обдарованими дітьми. Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. Вип. 6. С. 115-118. URL:https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Verkholiak-M.-R._posibnyk.pdf
5. Леонова В.І. Технологія роботи соціального гувернера: навч.посіб. Одеса, 2017. 244 с.
6. Трубавіна І. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Київ, 2001. 70 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників URL: <http://pidruchniki.ws/>
3. Библиотека Гумер <http://www.gumer.info/>
4. Шароватова О. П. Гувернерство як соціально-педагогічна проблема — Портал современных педагогических ресурсов URL: intellect-invest.org.ua/rus/pedagog_editions_emagazine_pedagogical_science_arhiv_pn_n1_2008_st_27/?print 7/7
5. Діти – батьки – сім'я. Практична психологія та соціальна робота. 2005. № 4. URL: https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/Dity_BatkySimia_Vyp4.pdf
6. Леонова В. І. Технологія роботи соціального гувернера : навч. посіб. Одеса, 2007. 244 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/652/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%92.%D0%86>
7. Прибора Т. Особливості роботи соціального гувернера з тривожними дітьми. Наукові записки. № 97. С. 230–235. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/53036448.pdf>